

Til
Københavns Kommune
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Integration og Mangfoldighed

Evaluering af projektet Mangfoldighed i Dagtilbud

Københavns Kommune har bedt Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om et tilbud på gennemførelsen af en evaluering af projektet Mangfoldighed i Dagtilbud med tilhørende forslag til hvordan evalueringen kan designes.

Dato
22.08.2008

Ref
CW/TVJ

Jnr
2008-0447

Side
1/7

EVA har udarbejdet nærværende forslag på baggrund af en række kilder, især:

- Mangfoldighed i Københavns dagtilbud (oprindelig projektplan)
- Mangfoldighed i Københavns dagtilbud (implementeringsplan)
- Oplæg til evaluering af Mangfoldighed i Dagtilbud
- Møde 6. august 2008 med kontorchef Søren Hegnby, specialkonsulent Christina Breinholt Schou, specialkonsulent Trine Danø og studentermedhjælper Maja Munch Nielsen.
- Møde 20. august 2008 med specialkonsulent Christina Breinholt Schou, specialkonsulent Trine Danø og studentermedhjælper Maja Munch Nielsen.

Projekt Mangfoldighed i Dagtilbud sigter på at ændre fordelingen af børn fra etniske minoritetsgrupper og majoritetsbørn i daginstitutioner for at fremme den gensidige integration og minoritetsbørnenes sproglige udvikling. Som afledt effekt er det ligeledes et håb at projektet vil motivere forældrene til at ændre de traditionelle mønstre i deres efterfølgende valg af skole. Projektet opererer med en række modeller for at fremme disse mål.

Evalueringen vil udelukkende fokusere på to af modellerne i den oprindelige projektplan, nemlig (A) tilbuddet til tosprogede børn om "sprogpladser" i dagtilbud med få tosprogede børn, og (B) de såkaldte brobyggerinstitutioner hvor institutioner med mange tosprogede børn tilføres ressourcer til at etablere særlige pædagogiske profiler og hermed tiltrække majoritetsbørn. Siden september 2006 har der været ca. 60 daginstitutioner med sprogpladser og ca. 20 brobyggerinstitutioner med i projektet.

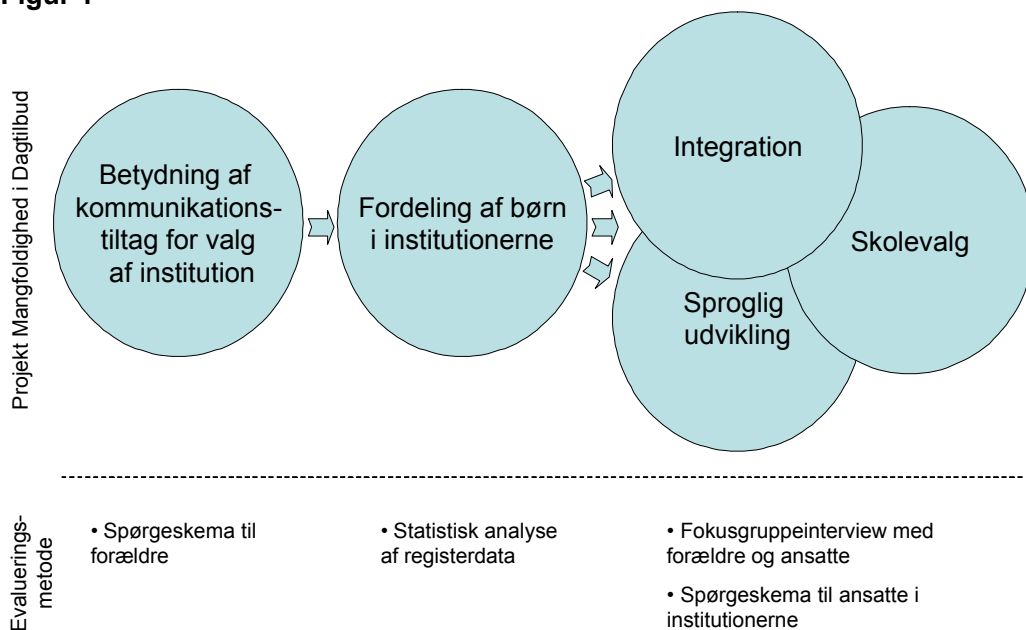
Evalueringen skal designes så den er i stand til at belyse følgende fem overordnede spørgsmål:

- 1 Har Mangfoldighed i Dagtilbuds modeller med at tilbyde sprogpladser i en type daginstitutioner (A) og tilbyde en særlig mangfoldig børnegruppe og interkulturel pædagogik i en anden type daginstitutioner (B) ført til en ændret fordeling af børnene i daginstitutionerne?

- 2 Har de kommunikationstiltag der er gennemført som led i Mangfoldighed i Dagtilbud haft indflydelse på forældrenes valg af dagtilbud?
- 3 Har modellerne (A) og (B) styrket den gensidige integration børnene imellem, dvs. oplever ansatte og forældre i berørte institutioner at den gensidige integration børnene imellem er styrket i projektperioden?
- 4 Har modellerne (A) og (B) styrket minoritetsbørnenes sproglige udvikling?
- 5 Har modellerne (A) og (B) haft indflydelse på forældrenes skolevalg?

Evalueringsspørgsmålene lægger op til at evalueringen skal kunne beskrive og vurdere projektets resultater på flere niveauer. For det første skal virkningen af de igangsatte kommunikationstiltag belyses, for det andet skal projektets påvirkning af fordelingen af børn i institutionerne undersøges, og endelig skal projektets samlede effekter belyses i form af bedre gensidig integration, forbedret sproglig udvikling og mere differentieret skolevalg. EVA foreslår et evalueringsdesign med både kvantitative og kvalitative undersøgelselementer for både at kunne vurdere omfanget af projektets resultater og gå i dybden med de forskelligartede mekanismer som projektet forsøger at påvirke. Figur 1 nedenfor viser hvilke undersøgelsesmetoder EVA foreslår for at belyse de forskellige niveauer i projektet.

Figur 1

Evalueringen vil kunne give en ret sikker vurdering af om forældrenes valg af daginstitution er blevet påvirket af projektets kommunikationstiltag. Ligeledes vil evalueringen indeholde præcise analyser af hvordan sammensætningen af børn i institutionerne har udviklet sig og hvilke forskydninger der har været i perioden. Omvendt er projektets effekt på integration, sproglig udvikling og skolevalg metodiske langt mere vanskeligt at undersøge, og evalueringen vil her helt overvejende bygge på forældres og ansattes oplevelse af effekt.

Københavns Kommune og EVA har overvejet mulighederne for at inddrage de

gennemførte sprogtest af femårige børn til at belyse projektets effekt på den sproglige udvikling hos de involverede børn. EVA vurderer dog at testresultaterne ikke kan vise hvilken udvikling det enkelte barn har haft, og det vil samtidig være både vanskeligt og omkostningsfuldt at etablere et sammenligningsgrundlag så man kan se om børnene i projektets institutioner har udviklet sig "bedre" end børn i andre institutioner. Da det ikke er alle institutioner der har gennemført testen, vil der også være en metodisk usikkerhed i at sammenligne resultaterne på tværs af institutioner. Derfor er det besluttet ikke at inddrage resultaterne af sprogtestene i evalueringen.

I forhold til forældre til tosprogede børn anbefaler EVA at inddrage forældre til børn der aktuelt er indskrevet i projektets 80 daginstitutioner gennem fokusgruppeinterview frem for gennem en omfattende kvantitativ spørgeskemaundersøgelse. Erfaringerne fra andre evalueringer med lignende problemstillinger og målgrupper viser at det kan være særdeles vanskeligt at få en tilfredsstillende kontakt til et tilpas stort antal forældre på én gang, blandt andet på grund af sproglige og kulturelle barrierer. Derfor foretrækker EVA at komme i kontakt med et mindre antal forældre som til gengæld får mulighed for at give en detaljeret og righoldig vurdering af projektet.

Tabel 1 viser de metoder til indsamling af data der indgår i det samlede design og metodernes sammenhæng med de fem evalueringsspørgsmål.

Tabel 1
Metoder til dataindsamling

Undersøgelselementer	Bemærkninger	Belyser især evalueringsspørgsmål
1. Registeranalyse af fordelingen af børn i institutionerne	Supplerende analyser af foreliggende data, fx af forskydninger over tid i den enkelte institution.	1
2. Spørgeskemaundersøgelse blandt etnisk danske forældre	Gennemføres blandt forældre hvis børn er skrevet op til en plads i enten brobyggerinstitutionerne eller institutioner med sprogpladser. Tilsvarende undersøgelse er tidligere gennemført af Catinét A/S blandt forældre til tosprogede.	2
3. Fokusgruppeinterview med forældre	Gennemføres med forældre til både etnisk danske børn og tosprogede børn i begge typer institutioner (A og B).	2, 3 og 5
4. Spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i institutionerne	Institutionerne udpeger selv hvem der er den bedst egnede person til at besvare skemaet.	2, 3, 4 og 5
5. Fokusgruppeinterview med ansatte i institutionerne	Grupperne sammensættes på tværs af institutionerne, men inden for de to institutionstyper (A og B).	2, 3, 4 og 5

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut 2008

Nedenfor beskrives de enkelte undersøgelselementer mere uddybende.

1. Registeranalyse af fordelingen af børn i institutionerne

Københavns Kommune har løbende registreret fordelingen af børn i kommunens

institutioner. Projektet har op til fire gange årligt lavet analyser af hvor stor en andel af de involverede brobyggerinstitutioner der har en fordeling af etnisk danske børn og tosprogede børn der svarer til den generelle fordeling af børn i den pågældende bydel. Disse analyser vil naturligvis indgå i evalueringen. Registeranalysen vil udbygge brugen af de foreliggende data ved blandt andet også at analysere forskydninger i fordelingen af børn i de enkelte institutioner inden for projektperioden for på den måde at få et mere nuanceret billede af projektets resultater.

Analysen vil også inddrage andre relevante data, fx om efterspørgslen efter sprogpladser.

Københavns Kommune er behjælpelig med at lave udtræk fra de relevante registre. Kommunen stiller de nødvendige data til rådighed for EVA i en form der kan anvendes til viderebehandling i almindelige programmer, fx SAS.

2. Spørgeskemaundersøgelse blandt etnisk danske forældre

EVA vil gennemføre en spørgeskemaundersøgelse blandt forældre til etnisk danske børn deres er skrevet op i brobyggerinstitutionerne eller i institutionerne med sprogpladser. Der vil blive udtrukket en metodisk forsvarlig stikprøve blandt de pågældende forældre i projektets 80 institutioner. Undersøgelsen vil fokusere på de samme temaer som den undersøgelse der blev gennemført blandt forældre til tosprogede børn af Catinét A/S i 2008. Det vil primært siges spørgsmål om information, kendskab til projektets muligheder og baggrund for valg. Derudover vil spørgeskemaet indeholde baggrundsspørgsmål om social baggrund. Resultaterne af den tidligere gennemførte spørgeskemaundersøgelse fra Catinét A/S vil naturligvis også indgå i evalueringen.

Københavns Kommune leverer navne og adresseoplysninger på forældrene til etnisk danske børn, der er skrevet op i en projektets 80 institutioner.

3. Fokusgruppeinterview med forældre

Som supplement til de to spørgeskemaundersøgelser blandt forældre vil EVA gennemføre seks fokusgruppeinterview med forældre fra udvalgte bydele. Fire af grupperne vil så vidt muligt være blandede med både forældre til etnisk danske børn og til tosprogede børn for at få en dynamisk udveksling af erfaringer og refleksioner. Her vil to af grupperne vil være sammensat af forældre fra brobyggerinstitutioner, mens de to andre grupper vil bestå af forældre fra institutioner med sprogpladser.

De resterende to fokusgrupper vil udelukkende blive sammensat af forældre til tosprogede børn så der fx bliver en arabisk og en tyrkisk gruppe, men så vidt muligt sammensat så der både er forældre fra brobyggerinstitutioner og fra institutioner med sprogpladser i hver gruppe. Disse to interview gennemføres med tolkning.

Alle interviewene gennemføres med udgangspunkt i en spørgeguide som EVA har udarbejdet på forhånd. EVA vil samarbejde med lektor ph.d. Jette Kofoed fra DPU om at opstille operationelle indikatorer på gensidig integration, fx børnenes kammeratskaber, udvikling af interkulturelle kompetencer mv., for at kvalificere belysningen af emnet. Jette Kofoed har interesseret sig for dette undersøgelsesfelt i sin forskning og sit

aktuelle arbejde med at evaluere Københavnermodellen for Integration.

Københavns Kommune informerer de involverede institutioner om interviewene og formidler at institutionerne samarbejder med EVA om udvælgelsen af forældre til grupperne.

4. Spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i institutionerne

EVA gennemfører en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i alle de involverede institutioner. De ansatte kan dog også vælge at udfylde et fysisk spørgeskema i stedet hvis de ønsker det. EVA vil udarbejde et spørgeskema som både indeholder fælles spørgsmål og spørgsmål målrettet de to forskellige typer institutioner (A og B). Én person fra hver institution besvarer skemaet på vegne af hele institutionen. Institutionerne udvælger selv hvem der er bedst egnet til at besvare skemaet, fx den udpegede tovholder for projektet eller institutionslederen. Spørgeskemaet vil fokusere på de ansattes oplevelser og erfaringer og eventuelle forslag til videreudvikling af projektet.

Københavns Kommune beder institutionerne om at udpege svarpersoner og videregiver e-mail-adresser og andre kontaktoplysninger til EVA.

5. Fokusgruppeinterview med ansatte i institutionerne

EVA gennemfører fire fokusgruppeinterview med ansatte i involverede institutioner i udvalgte bydele. To af fokusgrupperne sammensættes af ansatte fra brobyggerinstitutioner, mens de to andre grupper består af ansatte fra institutioner med sprogpladser. Interviewene gennemføres om muligt forskudt fra spørgeskemaundersøgelsen så resultaterne herfra kan ligge til grund for interviewene. Deltagerne udvælges blandt de personer som institutionerne har udpeget til at besvare spørgeskemaerne.

Side

5/7

Organisering og bemanning

Specialkonsulent Helene Brochmann vil fungere som projektleder for evalueringen. Helene Brochmann blev ansat på det daværende Evalueringscenter i 1997 og har siden da i centerets og EVA's regi gennemført et stort antal evalueringer inden for videregående uddannelser.

Fra efteråret 2006 har hun været tilknyttet enheden for dagtilbud for børn hvor hun blandt andet har været projektleder på evalueringen af det hidtidige arbejde med sprogvurderinger i dagtilbuddene. I forsommeren 2008 afsluttede hun en stor evaluering af sprogstimuleringsindsatsen for tosprogede småbørn for Integrationsministeriet m.fl. Også på denne opgave fungerede hun som projektleder.

Helene har en stærk evalueringsfaglig profil og står i øvrigt også bag flere udgivelser uden for EVA-regi, blandt andet boganmeldelser i Politiken og en undervisningsbog til grønlandsk som andetsprog. Hun er uddannet cand.phil. i samfundsfag (1988) med en tillægsuddannelse fra Danmarks Journalisthøjskole (1991).

Metodekonsulent Mikkel Bergqvist vil være tilknyttet evalueringen med særlig fokus på at sikre kvaliteten af dataindsamlingen. Mikkel Bergqvist har i kraft af sin uddannelse

som cand.scient.soc. et bredt kendskab til samfundsvidenskabelige metoder.

Mikkel har været ansat på EVA siden august 2007 og har allerede opbygget en bred erfaring med at belyse problematikker relateret til tosprogede. Han er i øjeblikket tilknyttet en undersøgelse om kommunernes organisering af sprogstimuleringsstilbud for tosprogede småbørn hvor han har spillet en central rolle i udarbejdelsen af spørgeskemaer og indsamling og analyse af data. Derudover har Mikkel blandt andet været tilknyttet en spørgeskemaundersøgelse om kommunernes organisering af sprogvurderinger af treårige.

Fra studiejob i Statens Byggeforskningsinstitut og på Aalborg Universitet har Mikkel særlig erfaring med kvantitative metoder, både hvad angår indsamling af data og statistisk analyse.

EVA vil efter konkret vurdering og til særlige arbejdsopgaver knytte yderligere medarbejdere til evalueringen, fx til varetagelsen af praktiske og rutineprægede opgaver, behandlingen af kvantitative data, referatskrivning og korrekturlæsning.

Tidsplan

EVA vil afslutte den primære dataindsamling primo december 2008 så fokusgruppeinterview med forældre og ansatte ikke falder sammen med juleaktiviteter i institutionerne. Den samlede tidsplan for evalueringen fremgår af tabel 2.

Tabel 2
Tidsplan for evalueringen

September – oktober 2008	1. Registeranalyse af fordelingen af børn i institutionerne
Oktober – november 2008	2. Spørgeskemaundersøgelse blandt etnisk danske forældre
Ultimo november – primo december 2008	3. Fokusgruppeinterview med forældre
Oktober – november 2008	4. Spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i institutionerne
Ultimo november – primo december 2008	5. Fokusgruppeinterview med ansatte i institutionerne
25. januar 2009	Rapportudkast sendes til Københavns Kommune
6. februar 2009	Endelig rapport sendes i elektronisk form til Københavns Kommune. Efterfølgende fremsendes 20 trykte eksemplarer i wire-o-format.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut 2008.

Pris

EVA tilbyder at gennemføre evalueringen som beskrevet i nærværende tilbud for en samlet og fast pris på 400.000 kroner (ex. moms). Prisen er beregnet med udgangspunkt i en timepris på 900 kroner for konsulenter og 600 kroner for studenter.

Budgettet er udarbejdet sådan at de enkelte undersøgelselementer er prissat særskilt, se tabel 3.

Tabel 3
Budget for evalueringen

	Kroner ex. moms
1. Registeranalyse af fordelingen af børn i institutionerne	18.000 kr.
2. Spørgeskemaundersøgelse blandt etnisk danske forældre	146.000 kr.
3. Fokusgruppeinterview med forældre, incl. tolkning	72.000 kr.
4. Spørgeskemaundersøgelse blandt ansatte i institutionerne	69.000 kr.
5. Fokusgruppeinterview med ansatte i institutionerne	42.000 kr.
Afrapportering og generel projektledelse	53.000 kr.
I alt	400.000 kr.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut 2008.